

Giny's gewoonten

Foto: Fransje van Dorp

Begin 2013 opende Giny de Jong een kleine hobbykwekerij in het Overijsselse Aadorp. Inmiddels gaat het er professioneel aan toe. Dit jaar verhuisde ze in hetzelfde dorp naar een grotere locatie. Een voormalige boerderij met 5.500 vierkante meter grond. Hier vind je een bijzonder sortiment vaste planten en een grote collectie *Dierama*. In deze serie deelt ze haar ervaringen en praktische tips.

Aflevering 2: de knuffelfactor.

Tekst en beeld Giny de Jong

Lang voordat ik lid werd van Groei & Bloei dacht ik dat ik de enige was. Gelukkig zie ik het nu ook bij anderen: het aaien van planten. Ik doe dit vooral tijdens mijn avondrondje door de tuin. Geen drukte, lekker kijken wat er bloeit, een beetje uitgebloeide planten afknippen - en dan loop je langs zo'n pas uitgelopen buxusbol vol vers groen blad en daar moet je dan gewoon overheen aaien. Of over een pas uitgelopen Japanse esdoorn. Heerlijk. De blaadjes geven mee en voelen een beetje koel aan. Daar knapt een mens van op.

Lieflijk

Er zijn veel planten die op de een of andere manier de behoefte opwekken om ze aan te raken. Een van de meest geaaide planten is ongetwijfeld *Trifolium rubens*, een soort sierklaver. Roze pluimpjes met een zachte uitstraling boven zilvergrijs blad. Zelfs als ze uitgebloeid zijn houden ze die uitstraling nog een poosje. De witbloeiende is ook leuk, maar die mist toch dat zachte.

Sanguisorba menziesii komt er behoorlijk bij in de buurt. Van een afstand lijken de pluimen wel wat op pluizige lolly's, maar van dichtbij nodigen ze zeker uit tot aanraking. Ook veel andere *sanguisorba's* hebben dit effect.

Silene fimbriata (lijmkruid of gewimperde blaassilene) heeft gefranjerde witte randjes langs de bloemen, wat voor een lieflijke uitstraling zorgt. Ook *Foeniculum vulgare* 'Giant Bronze' is een plant met een hoge knuffelfactor. Het geveerde blad is zacht en omdat het bronskleurig is, kun je hem heel goed in de border toepassen.

Astilbes in een grote groep geven een sterk, kleurrijk maar toch zacht effect. De bloem pluimen ogen donzig en dan kun je het beste toch zelf even uitproberen hoe dat voelt.

Wollig

Veel planten die redelijk goed tegen droogte kunnen hebben zilvergrijs, harig blad en zien er daardoor

aaibaar uit. *Lychnis coronaria*, de hardroze prikneus bijvoorbeeld. En *Stachys byzantina*, *Salvia officinalis* en diverse verbascums, zoals *V. thapsus*, de koningskaars. Naar mijn idee de mooiste is *Salvia argentea* (foto), de zilversalie, die in het eerste jaar begint met een enorme grijze viltige bladrozet. De bladeren kunnen wel 30 centimeter groot worden en zijn zeer zacht. Die moet ik altijd even aanraken als ik er langs loop, al moet ik ervoor bukken. Vanaf het tweede jaar volgt de bloei met prachtige vertakte aren waar witte bloemen aan komen.

Geurend

Een andere reden om planten aan te raken of te aaien is de geur. Veel kruiden nodigen uit om je handen eroverheen te laten glijden. Rozemarijn, tijm, salie, munt, citroenverbena en -melisse: even stevig aanraken en dan je handen naar je neus om de heerlijke geur op te snuiven. Niet alleen kruiden zijn heerlijk van geur, ook *Perovskia atriplicifolia*, *Lavandula*, *Monarda*, *Agastache*, *Calamintha* en *Nepeta* zijn lekker. Zet ze daarom dicht bij je terras of favoriete bankje, om er vaak van te kunnen genieten.

Gevaarlijk

Veel euphorbia's zien er aaibaar uit met hun enorme bloemtulen vol met gele bloemetjes. Maar het melksap is giftig en komt bij de minste beschadiging al vrij. Het kan uitslag en blaren veroorzaken en in je ogen moet je het al helemaal niet krijgen. Afblijven dus. En dan heb je nog *Dictamnus albus*, de vuurwerkplant. Ik had nooit gedacht dat deze planten zo aaibaar zouden zijn, maar toen ze in het voorjaar in bloei stonden zat bijna elke bezoeker eraan. Natuurlijk, hij is prachtig. Maar je moet er behoorlijk mee oppassen. De plant bevat veel etherische oliën die, zeker als de zon schijnt, een soort brandwond kunnen veroorzaken. Ik was eens onkruid aan het wieden in de buurt van de *Dictamnus* en een van de zaaddozen

kwam tegen mijn hals aan. Daar heb ik toen zes weken lang een soort roodbruine tatoeage van gehad.

Zwierig

Veel aaibare types vind je bij de grassen. Neem nou *Stipa*: wie kan er langs *Stipa tenuissima* lopen zonder hem aan te raken? *Stipa barbata* heeft zachte, gekrulde aren, *Stipa gigantea* is heel hoog maar blijft ijl. Hij heet niet voor niets vedergras in het Nederlands. *Calamagrostis*, *Panicum*, *Molinia*, *Chasmanthium latifolium*, het plataargras vol met ritselende 'visjes': allemaal hebben ze bloeiaren die erom vragen te worden aangeraakt. Je wilt toch even weten hoe het voelt? En niemand weerstaat de zachtheid van de bloempluimen van *Pennisetum*, het lampenpoetsersgras. Een plant waar echt iedereen aan zit zijn de dierama's. Die hele dunne, maar taaie bloeiaren die door elk zuchtje wind bewegen, de klokjes die je van de binnenkant wilt zien, de 'hengel' die je wilt vasthouden ... Zeker als je hem voor het eerst ziet, moet je door te voelen bevestigen wat je ogen zien.

Helend

Zo kan ik nog wel even doorgaan. Kunt u afblijven van de bol van een *Allium 'Purple Sensation'*, het perfecte bloemhoofdje van een *Astrantia*, de zachte, geurende bloemblaadjes van een roos, of de vlinderachtige witte bloemetjes van *Gaura lindheimeri* 'Whirling Butterflies'? Waar zou dat vandaan komen, het verlangen om planten te aaien? Waarschijnlijk omdat het kalmerend en helend werkt. In Engeland wordt dit type planten aangeplant in tuinen waar mensen revalideren, waar mensen met psychische problemen verblijven en bij kankercentra. Van het aaien van dieren is bekend dat het zo ontspannend is dat de hoeveelheid stressgerelateerde hormonen in je bloed afneemt waardoor je bloeddruk daalt. Waarom zouden planten niet hetzelfde effect kunnen geven? Nog een extra reden om lekker je tuin in te duiken! ►

KNUFFELPLANTEN ZAAIEN

Veel sanguisorba's (pimpernel) vragen erom te worden aangeraakt. Je kunt deze vaste planten gemakkelijk zelf zaaien. Geef ze goede tuingrond en zet ze op een zonnige plek, maar niet te droog.

Je kunt nu zaad bestellen van:

- *Sanguisorba officinalis* (grote pimpernel): kleine donkerrode ovale bolletjes, 125-150 cm, bloei: juli-aug. Inheems in Nederland.

- *Sanguisorba tenuifolia* var. *alba*: kleine witte aartjes op stevige stelen, 180-200 cm, bloei: juni-aug.

- Ook van *Salvia argentea*, de zilversalie, kan zaad worden besteld. De bladeren van deze lipbloemige zijn dichtbehaard en hebben een gegolfde rand. De bloemen zijn heel aantrekkelijk voor insecten. Geschikt voor een droge, warme plek.

Deze zaden vind je op www.groei.nl/zaad-bestellen. Ook soorten uit eerdere nummers zijn vaak nog te bestellen. *

Sanguisorba officinalis

Sanguisorba tenuifolia var. *alba*

Salvia argentea

Foto's: GAP photos